

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VĂN HÓA HỌC

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN VĂN HÓA HỌC

**Đề tài: GIAO LƯU VĂN HÓA TRONG GIA ĐÌNH VỢ
VIỆT – CHỒNG HÀN**

Giảng viên hướng dẫn: Ts: Đặng Hoài Thu

Sinh viên thực hiện: Đỗ Trần Kim Hồng ngọc

HÀ NỘI - 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành được luận văn này tôi đã nhận được rất nhiều sự động viên, giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn TS. Đặng Hoài Thu, người đã tận tình hướng dẫn tôi thực hiện đề tài nghiên cứu của mình.

Em xin gửi lời biết ơn sâu sắc tới các thầy cô giáo trong Khoa Văn hóa học, trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã cho em những kiến thức quý báu và hữu ích trong những năm học vừa qua. Đồng thời, em cũng xin cảm ơn các thầy cô của khoa đã cho em có cơ hội thực hiện đề tài nghiên cứu của mình.

Xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới những người đã nhiệt thành tham gia trả lời phỏng vấn và phiếu khảo sát ý kiến cho đề tài nghiên cứu của tôi. Sự nhiệt tình và chân thành của các bạn là nguồn động lực rất lớn cả về khoa học và tinh thần để cho tôi có thể hoàn thành đề tài nghiên cứu của mình.

Lời cảm ơn cuối cùng xin gửi tới gia đình, người thân, bạn bè đã động viên và khuyến khích tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài nghiên cứu này.

Hà Nội, ngày 04 tháng 05 năm 2015

Tác giả

Đỗ Trần Kim Hồng Ngọc

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN	0
MỞ ĐẦU	5
LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	5
MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU.....	7
ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI NGHIÊN CỨU	7
PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	8
BỐ CỤC BÀI TIỂU LUẬN.....	8
Chương 1	9
LÝ LUẬN CHUNG VỀ GIAO LƯU VĂN HÓA VÀ KHÁI QUÁT VỀ VĂN HÓA GIA ĐÌNH VIỆT NAM, HÀN QUỐC	9
1.1. LÝ LUẬN CHUNG VỀ GIAO LƯU VĂN HÓA.....	9
1.1.1. Một số khái niệm	9
1.1.2. Các hình thức giao lưu văn hóa	13
1.2. KHÁI QUÁT VĂN HÓA GIA ĐÌNH VIỆT NAM, VĂN HÓA GIA ĐÌNH HÀN QUỐC	16
1.2.1. Khái niệm văn hóa gia đình	16
1.2.2. Văn hóa gia đình Việt Nam	18
1.2.3. Văn hóa gia đình Hàn Quốc.....	21
Tiểu kết chương 1	24

Chương 2	25
BIỂU HIỆN GIAO LƯU VĂN HÓA	25
TRONG GIA ĐÌNH VỢ VIỆT – CHỒNG HÀN	25
2.1. SINH HOẠT TRONG GIA ĐÌNH	25
2.2. ỨNG XỬ TRONG GIA ĐÌNH.....	34
2.3. PHONG TỤC TẬP QUÁN.....	38
2.3.1. Thờ cúng tổ tiên.....	38
2.3.2. Lễ hội	43
Tiểu kết chương 2	50
Chương 3	51
NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA	51
3.1. NGUYÊN NHÂN GIA TĂNG SỐ LƯỢNG GIA ĐÌNH ĐA VĂN HÓA VIỆT - HÀN HIỆN NAY.....	51
3.1.1. Cơ hội kết hôn trong nước của nam giới Hàn Quốc bị thu hẹp.....	51
3.1.2. Tương đồng văn hóa giữa Hàn Quốc và Việt Nam	52
3.1.3. Một số nguyên nhân khác	53
3.2. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA VỀ GIAO LƯU VĂN HÓA TRONG CÁC GIA ĐÌNH VỢ VIỆT – CHỒNG HÀN.....	54
3.2.1. Phát huy những tương đồng văn hóa	54
3.2.2. Giảm thiểu những xung đột văn hóa.....	55

3.3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP GIÚP NGƯỜI PHỤ NỮ VIỆT NAM HÒA NHẬP TRONG GIA ĐÌNH ĐA VĂN HÓA.....	58
3.3.1. Lĩnh vực nhận thức	59
3.3.2. Lĩnh vực pháp lý	60
3.3.3. Lĩnh vực nhân đạo	61
Tiểu kết chương 3	62
KẾT LUẬN	63
TÀI LIỆU THAM KHẢO	64
PHỤ LỤC	65
BẢNG HỎI CÁ NHÂN	66

MỞ ĐẦU

LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Cũng như các quốc gia khác trên toàn thế giới, quá trình toàn cầu hóa đã ảnh hưởng đến vấn đề hôn nhân thông qua các hoạt động hợp tác phát triển kinh tế và giao lưu văn hóa. Ở Việt Nam, ảnh hưởng dễ nhận thấy nhất trong những năm gần đây là các cuộc hôn nhân giữa phụ nữ Việt Nam với người nước ngoài, đặc biệt là người Hàn Quốc.

Hiện tượng phụ nữ Việt Nam lấy chồng Hàn Quốc bắt đầu diễn ra vào khoảng năm 1995 cùng với việc một số công nhân nữ Việt Nam sang làm việc, sau đó kết hôn với người Hàn Quốc. Tiếp đó, sau khi các công ty của Hàn Quốc đẩy mạnh đầu tư vào Việt Nam, gia tăng tiếp xúc Việt - Hàn làm tăng thêm số người kết hôn với người Hàn Quốc và từ năm 2002-2003 trào lưu nam giới Hàn Quốc sang Việt Nam tìm vợ bắt đầu phát triển mạnh mẽ.

Đặc biệt trong thời gian gần đây, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã có chuyến thăm cấp Nhà nước tới Hàn Quốc theo lời mời của Tổng thống Park Geun Hye. Chuyến thăm cấp Nhà nước tới Hàn Quốc của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và đoàn đại biểu cấp cao của Đảng và Nhà nước Việt Nam diễn ra trong bối cảnh quan hệ Việt – Hàn đang trên đà phát triển mạnh mẽ. Một trong những điểm nhấn quan trọng trong chuyến thăm lần này của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tới Hàn Quốc là tăng cường quan hệ kinh tế giữa hai nước. Đây là lĩnh vực phát triển nhanh nhất, năng động nhất và hiệu quả nhất trong quan hệ hai nước, nhất là ở các khía cạnh như đầu tư, thương mại, viện trợ phát triển, hợp tác về lao động. Tổng thống Hàn Quốc cũng nói với Tổng Bí thư rằng: đích thân bà sẽ trực tiếp khuyến khích các doanh nghiệp Hàn Quốc đầu tư vào Việt Nam, nhất là những lĩnh vực Việt Nam đang quan tâm. Cuộc gặp giữa những nhà lãnh đạo cấp cao của hai nước Việt Nam và Hàn Quốc đã tạo điều

kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp Hàn Quốc đầu tư vào Việt Nam mạnh mẽ. Đây cũng là một trong những nguyên nhân sâu xa dẫn tới việc xuất hiện nhiều gia đình Vợ Việt - Chồng Hàn tại Việt Nam như hiện nay.

Kết hôn với người Hàn Quốc, cũng như với người nước ngoài nói chung, là một hiện tượng bình thường xảy ra ở tất cả các quốc gia, nhất là trong bối cảnh toàn cầu hóa diễn ra mạnh mẽ như hiện nay. Nhưng, trong hôn nhân giữa hai người chung dân tộc, chung quốc gia cũng gặp nhiều khó khăn vậy giữa những người khác nhau về văn hóa, về ngôn ngữ thì họ phải làm sao để có được cuộc hôn nhân bền vững. Bởi hầu như các cô gái Việt Nam trước khi lấy chồng đều chưa được tiếp cận nhiều với văn hóa Hàn Quốc, nhất là những nguyên tắc quan hệ, ứng xử trong gia đình, những nét văn hóa ẩm thực, nuôi dạy con cái.... Cả cô dâu và chú rể đều không thông thạo ngôn ngữ của nhau và cũng không thể sử dụng ngôn ngữ trung gian để giao tiếp nên khó có thể hiểu nhau, hòa nhập vào môi trường sống mới.

Việc kết hôn với người Hàn Quốc khó tránh khỏi những xung đột về văn hóa, sốc văn hóa bởi xuất phát là những con người gốc Việt với nền văn hóa tư tưởng truyền thống người Việt đã ăn sâu vào tâm trí mỗi người, nên trong những gia đình đa văn hóa như vậy sẽ dễ dàng xuất hiện sự giao lưu văn hóa giữa văn hóa Việt Nam và văn hóa Hàn Quốc. Các cô gái Việt Nam đã làm thế nào để khắc phục được những khó khăn đó? Liệu rằng khi sống trong gia đình đa văn hóa như vậy họ có đánh mất đi bản sắc văn hóa dân tộc vốn có của mình hay không? Hay họ vẫn kế thừa và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống bên cạnh việc tiếp nhận các giá trị văn hóa mới để không quên bản sắc dân tộc ?

Xuất phát từ những lý do trên, tôi tiến hành chọn và nghiên cứu đề tài “Giao lưu văn hóa trong gia đình Vợ Việt – Chồng Hàn”. Thông qua đề tài này

tôi muốn đưa ra những nét đặc trưng về văn hóa gia đình của người Việt Nam và người Hàn Quốc để từ đó tìm ra được những điểm tương đồng và khác biệt trong văn hóa của hai nước. Đồng thời qua thực trạng số lượng các gia đình đa văn hóa Việt – Hàn ngày càng gia tăng tôi muốn đề xuất một số giải pháp nhằm giúp các cô dâu Việt dễ dàng hòa nhập hơn với văn hóa Hàn Quốc.

MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

2.1. Mục đích

Đề tài nghiên cứu thực trạng tiếp nhận, giao lưu văn hóa trong gia đình vợ Việt – chồng Hàn và đưa ra một số giải pháp giúp các cô dâu Việt có thể dễ dàng hòa nhập với cuộc sống mới.

2.2. Nhiệm vụ

- Đề tài làm rõ khái niệm văn hóa, giao lưu văn hóa, văn hóa gia đình và hôn nhân đa quốc gia.

- Nghiên cứu biểu hiện giao lưu văn hóa trong gia đình đa văn hóa Việt Nam – Hàn Quốc.

- Chỉ ra những nguyên nhân làm tăng số lượng gia đình đa văn hóa ở nước ta hiện nay, qua đó đưa ra một số giải pháp nhằm giúp phụ nữ Việt Nam hòa nhập hơn trong gia đình đa văn hóa.

ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI NGHIÊN CỨU

3.1. Đối tượng nghiên cứu

- *Đối tượng nghiên cứu* : vấn đề giao lưu văn hóa trong gia đình đa quốc gia

- *Khách thể nghiên cứu* : gia đình cô dâu Việt lấy chồng Hàn Quốc

3.2. Phạm vi nghiên cứu

- *Về không gian*: khảo sát hội các gia đình Vợ Việt – Chồng Hàn hiện đang sinh sống tại Hà Nội

- Về thời gian : đề tài thực hiện từ tháng 1/2015 đến tháng 6/2015

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài, tôi sử dụng phối hợp một số phương pháp sau :

4.1. Phương pháp điều tra bằng Anket

Nhằm thu thập thông tin về những biểu hiện của giao lưu văn hóa trong các gia đình đa quốc gia và Việt kết hợp các yếu tố văn hóa nhằm cân bằng văn hóa trong gia đình. Qua đó cho thấy được vai trò quan trọng của giao lưu văn hóa không chỉ làm phong phú thêm nền văn hóa mà còn phát triển, quảng bá văn hóa quốc gia.

4.2. Phương pháp đàm thoại, phỏng vấn sâu:

Giúp điều tra thăm nhập được vào thực tế, thu thập thông tin cụ thể hơn về thực trạng vấn đề nghiên cứu.

BỐ CỤC BÀI TIỂU LUẬN

Ngoài Mở đầu (5 trang), kết luận (1 trang), Tài liệu tham khảo, Chú thích và Phụ lục (5 trang) nội dung chính của Khóa luận được chia làm 3 chương:

Chương 1 : Lý luận chung về giao lưu văn hóa và khái quát về văn hóa gia đình Việt Nam, Hàn Quốc

Chương 2: Biểu hiện giao lưu văn hóa trong gia đình Vợ Việt – Chồng Hàn

Chương 3: Những vấn đề đặt ra

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. C. Mác – Ph. Angghen (1980) *Tuyển tập*, tập 1 NXB Sự thật Hà Nội.
2. Chu Hải Thanh (1993), *Luật hôn nhân và gia đình Việt Nam*
3. Hoàng Vinh (1999) *Mấy vấn đề lý luận và thực tiễn xây dựng văn hóa ở nước ta* - Viện văn hóa và NXB Văn hóa nghệ thuật Hà Nội.
4. *Hồ Chí Minh toàn tập - tập III*, 1995 – NXB Chính trị Quốc gia Hà Nội.
5. Lê Ngọc Văn (2011) *Gia đình và Biến đổi gia đình Việt Nam* - Nhà xuất bản Khoa học Xã hội.
6. *Luật Hôn nhân và gia đình của Việt Nam Số: 22/2000/QH10*
7. Ngô Công Hoàn (1991) *Tâm lý học gia đình*, Đại học Sư phạm Hà Nội.
8. Phan Hữu Dật, Lê Ngọc Thăng, Lê Sĩ Giáo, Lâm Bá Nam (1993) *Lẽ cầu Mùa của các dân tộc Việt Nam*, NXB Văn hóa Dân tộc, Hà Nội.
9. Rô Den Tan (1986) *Từ điển triết học* - NXB Sự thật, Hà Nội.
10. *Thập kỷ thế giới phát triển văn hóa* (1992) Bộ Văn hóa – Thông tin và Thể thao, Hà Nội.
11. Trần Quốc Vượng (2011) *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, NXB Giáo dục.
12. Trần Văn Thắng (2007) *Gia đình Hàn Quốc: Truyền thống và hiện đại*
Học viện chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội.

➤ Trang web :

vov.vn

vi.wikipedia.org

vanhoahoc.vn